

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

**«СИНЕРГЕТИКА, МЕХАТРОНІКА, ТЕЛЕМАТИКА
ДОРОЖНІХ МАШИН І СИСТЕМ У НАВЧАЛЬНОМУ
ПРОЦЕСІ ТА НАУЦІ»**

(16 березня 2017 р.)

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

Харків,
2017

УДК 004

Синергетика, мехатроніка, телематика дорожніх машин і систем у навчальному процесі та науці. Збірник наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції. – Харків, ХНАДУ, 2017. – 209 с.

Збірник містить результати теоретичних та практичних наукових досліджень та розробок, які були виконані науково-педагогічними працівниками вищої школи, науковими співробітниками, докторантами, аспірантами, магістрантами, студентами та фахівцями різних організацій і підприємств.

Для викладачів, наукових працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, студентів, фахівців.

Матеріали доповідей конференції відтворено з авторських оригіналів

Конференцію проведено згідно з планом проведення міжнародних, всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференцій і семінарів Харківського національного автомобільно-дорожнього університету у 2017 р. (посвідчення УкрІНТЕІ № 781 від 22 грудня 2016 р.)

© ХНАДУ, 2017

аналітиків, сьогодні практично не мають «верхнього стелі» в зростанні конкурентоспроможності підприємства.

Література: 1. Ситуаційні центри та їх історія [Електронний ресурс].-Режим доступу http://ta.interrussoft.com/s_centre.html 2. Концепція IBM Smart Railway на прикладі ситуаційного аналітичного центру[Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.ibm.com/ru/events/presentations/rstl/IBM%20STC%20Innovation%20Day%20Smart%20Railways%20Alexander%20Chernov.pdf> 3. Інтелектуальні технології організації руху пасажирського транспорту міста / Туренко А.М., Богомолів В.О., Алексієв О.П., Алексієв В.О. // Автомобільні дороги та дорожнє будівництво. – Київ: УТУ. – 2004. – Вып. 4. – С. 305–311. 4. С.Н.Кондратьев О динамических графиках совместной работы автомобилей и погрузочно-разгрузочных средств [Електронний ресурс].- Режим доступу <http://eprints.kname.edu.ua/1657/1/180-183>

УДК 004.942:669.788:669.234:539.373

МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОВЕДІНКИ МЕМБРАНИ З ПАЛАДІО В ВОДНЕВИХ ПАЛИВНИХ ЕЛЕМЕНТАХ ПРИ ВЗАЄМОДІЇ З ВОДНЕМ

**Любименко О.М., к. ф.-м. н., доц., каф. електричної інженерії,
Донецький національний технічний університет, м Покровськ
Фельдман Е.П., д.ф.-м. н., ст. н.с., Інститут фізики гірських процесів
НАН України, м Дніпро**

**Штепа О.А., к. т. н, доц., каф. електронної техніки, Донецький
національний технічний університет, м Покровськ**

Постановка проблеми. Паливно-енергетичні кризи в країні стимулюють розвиток водневої енергетики. «Водневий» транспорт вже випускається в деяких країнах серійно. На відміну від складних двигунів внутрішнього згоряння, паливні елементи складаються з декількох нерухомих частин: двох електродів і мембрани покритої платиною або паладієм. Щоб забезпечити потужність необхідну для руху автомобіля, сотні таких елементів об'єднуються в стеки паливних елементів. Проблемою автомобілів на водні залишаються системи, які б зберігали ще більше водню і були вибухобезпечними. Для досліджень проблем, що виникають при взаємодії водню з металами, служить класична система Pd-H. В умовах експлуатації, коли паладій багаторазово піддається водневого впливу, і якщо водневі концентраційні напруги [1], які виникають, не перевищують межі пропорційності металу, то в цій системі має місце зворотнє формозмінення мембрани, тобто явище водневопружності.

Мета дослідження – визначення експериментальних закономірностей формозмінення паладієвої мембрани під впливом водню та їх математичний опис.

Основний матеріал. Матеріалом для дослідження є паладієва мембрана, товщиною h та довжиною l , яку при насиченні воднем умовно можна поділити на два шари, шар, що наситився воднем та шар що насичується воднем. При відносно невеликій концентрації (C) водню в паладії, вимірюваної як відношення числа атомів водню до числа атомів

паладію, можна вважати, що подовження (ε) пропорційно концентрації. Результати експериментів [2] показують, що справедлива емпірична форма зв'язку подовження вільної паладієвої пластини з концентрацією водню в паладій

$$\alpha \cdot C = \varepsilon_c = 0.0068 \cdot C, \quad 0 \leq C \leq 1. \quad (1)$$

Формула (1) справедлива для однорідної концентрації водню. Якщо ж концентрація неоднорідна, то деформації напруження мембрані перерозподіляється, а характер перерозподілу залежить від умов закріплення зразка.

У простій моделі регулярного твердого розчину впровадження з використанням наближення середнього поля і взаємодії найближчих сусідів одномірне рівняння дифузії має такий вигляд:

$$\frac{dc(x,t)}{dt} = D_{\text{eff}}(c) \frac{d^2c(x,t)}{dx^2}, \quad 0 \leq x \leq h \text{ и } 0 \leq t \leq h \quad (2)$$

$$\text{где } D_{\text{eff}} = D_0 \left[1 - \frac{4Tc}{T} c(1-c) \right] \quad (3)$$

T_c – критична температура для водню в паладій,

$D_0 = M \cdot T$, M – рухливість атомів водню, яка не залежить від концентрації.

Гранична умова на нижній (відкритій) стороні пластини, полягає в тому, що щільність потоку атомарного водню через цей кордон пропорційна різниці на межі, оскільки в рівновазі ця різниця дорівнює нулю (закон Сівертса), тоді граничні умови на поверхні $x = 0$:

$$J(0,t) = -D_{\text{eff}} \frac{dc(x,t)}{dx} \Big|_{x=0} = \gamma [C_e(P,T) - C(0,t)] \quad (4)$$

де γ – кінетичний коефіцієнт розмірності швидкості.

Верхня сторона пластини заблокована, через неї водень не проходить. Тому при $x = H$ маємо:

$$\frac{dc(x,t)}{dx} \Big|_{x=h} = 0 \quad (5)$$

приходимо до інтегро-диференціальних рівнянь для середньої концентрації $C_m(t)$:

$$C_m(t) = \sqrt{p} \int_0^t \frac{C_e - \frac{dC_m(\tau)}{d\tau} - C_m(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau \quad (6)$$

Після знаходження $C_m(t)$ знаходимо концентрацію на поверхні $C_s(t)$ і далі, різниця концентрацій $C_s(t) - C_m(t)$. З (6) видно, що на всіх часах концентрація $C_m(t)$ пропорційна рівноважній концентрації водню в паладій $C_e(P,T)$.

Заздалегідь з фізичних міркувань, можна сказати, що це різниця позитивна для будь-якого моменту часу. Отримаємо:

$$C_e - \frac{a}{\sqrt{t}} = \sqrt{p} \int_0^t \frac{\frac{a}{\sqrt{t}} - \frac{a}{2\tau\sqrt{t}}}{\sqrt{t-\tau}} d\tau \quad (7)$$

де a – це константа;

p – основний параметр задачі:

$$p \equiv \frac{t_s}{t_\alpha} \equiv \frac{D_{eff}}{\pi \gamma h} \quad (8)$$

Визначимо, тривалість процесу насичення мембрани воднем. Ясно, що, коли середня концентрація водню C_m близька до рівноважної, процес близький до завершення тобто при $pt \geq 1$, коли

$$C_m(t) \approx C_e - \frac{a}{\sqrt{t}} \quad (9)$$

Час процесу насичення і вигину мембрани визначається більшим з двох часів - t_d (дифузійний час) або t_s (час проникнення через межу) при загальній тривалість процесу $t_{e,п}$. Тоді різниця $C_s(t) - C_m(t)$, пропорційна експериментально спостерігаємій стрілі вигину y , згідно [2] наростає швидко з «нескінченною» швидкістю, а на великих часах убуває за законом зворотного кореня.

У свою чергу, знання цих величин дозволяє визначити радіус кривизни мембрани

$$R = \frac{h}{2\alpha(C_s - C_m)} \quad (10)$$

і стрілу її вигину «у», тому маємо:

$$y = 2R \sin^2 \frac{l}{2R} \approx \frac{l^2}{2R} = \frac{\alpha(C_s - C_m) l^2}{h} \quad (11)$$

Ці викладки цілком відповідають нашим експериментальним даними, коли стріла - вигину спочатку швидко збільшується, а потім уповільнено зменшується майже до нуля рис. 1

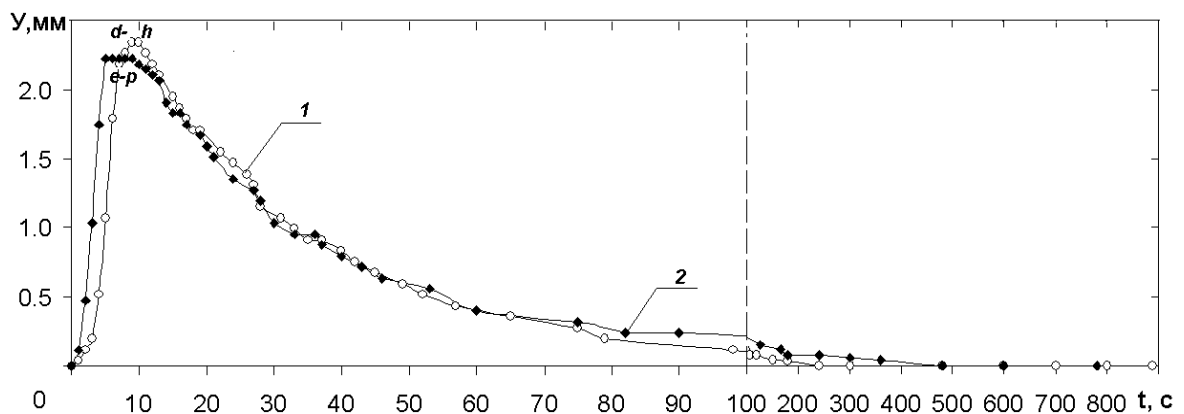

Рис. 1 – Часова залежність формозмінення мембрани при збільшенні концентрації водню на $\Delta n = 0,007 \text{ Н} / \text{Pd}$ при насиченні зразка: $\alpha\text{-PdH}_{0,0077}$ (крива 1) та зразка $\alpha\text{-PdH}_{0,0147}$ (крива 2).

Відповідно до поставленого завдання вплив початково розчиненого водню на формозміна палладієвої мембрани було вивчено при температурі 240°C . На рис.1 представлена характерна часова залежність формозміни пластини. За описаною методикою [3] насичували сплав $\alpha\text{-PdH}_{0,0072}$ до складу сплаву $\alpha\text{-PdH}_{0,0144}$, коли тиск водню в робочій камері установки ВВУ-4 було збільшено від $0,02 \text{ МПа}$ до $0,057 \text{ МПа}$

Як бачимо, формозмінення пластини здійснюється в два часових етапа. На першому етапі пластина швидко згинається і досягає максимального вигину. Безпосередньо вже в процесі відкриття вентиля на установці при швидкості подачі водню 0,006 МПа / с в робочу камеру пластина починає згинатися. При цьому в момент досягнення заданого тиску $P_{H_2} = 0,057$ МПа ($t = 6$ с) вигин мембрани вже досягає помітної величини. В подальшому при постійному тиску водню P_{H_2} , зразок продовжував насичуватися воднем і інтенсивно згинатися, і стріла вигину досягла максимуму $u_{max} = 2,34$ мм через проміжок часу $\Delta t_{max} = 9$ с від початку подачі водню. Після досягнення максимального вигину (точка d), тобто на початку другого етапу мембрана спочатку протягом 2 с (рис. 1, крива 1, інтервал d-h) «утримувала» максимальний вигин. На другому, більш тривалому етапі, ніж перший етап, зразок став повільно поступово розпрямлятися, що свідчило про поступове зменшення напружень в зразку в результаті вирівнювання градієнта концентрації водню по перетину зразка. Через 240 с від початку експерименту зразок повернувся у вихідний стаціонарний стан, який склав $u_{min} = 0,0$ мм і в подальшому на протязі 1020 с до завершення експерименту залишалося незмінним.

Результати другої частини експерименту, коли насичували зразок складом $\alpha\text{-PdH}_{0,0147}$ до складу $\alpha\text{-PdH}_{0,0217}$ і тиск водню в робочій камері установки ВВУ-4 збільшували від 0,057 МПа до 0,112 МПа за 4 с, представлені на рис. 1, крива 2. Швидкість зростання тиску водню в цьому експерименті становила 0,0138 МПа / с. Збільшення тиску водню не привело до істотної зміни кінетики формозмінення мембрани, як на першому, так і на другому етапі її насичення воднем. Перший етап насичення воднем, коли мембрана досягає максимального вигину $u_{max} = 2,22$ мм (відмічений крапкою e), склав 5 с, і виявився менш довгим, ніж в першому експерименті (рис. 1, крива 2). Однак на початку другого етапу час «утримування» максимального вигину збільшилася (рис. 1, крива 2, інтервал e-p) і склав 5, а через 480 с після початку напуску водню зразок досяг вихідного стаціонарного стану ($u_{min} = 0,0$ мм). Після витримки протягом 300 с зразок знаходився в одному положенні.

Для зіставлення отриманих теоретичних схематичних графіків провели математичний розрахунок в програмі LabVIEW системи рівнянь (рис.2) і отримали функції $C_m(t)$ на різних часах, де задавали кількість вихідних точок для асимптотики на малих часах (k), кількість кінцевих точок (tk), крок (dt) з яким вважати точки при великих часах, c_e - рівноважна концентрація і p - безрозмірне час (див. формулу 10).

Різниця $C_s(t) - C_m(t)$, пропорційна експериментально спостережуваною стрілі вигину «у» на рис.1. Особливі зміни різниці $C_s - C_m$ в програмі LabVIEW вдається простежити в двох граничних випадках $p \ll 1$ і $p \gg 1$ (рис.3):

1. Якщо $p \ll 1$, коли $t_s \ll t_d$. Величина максимуму велика, близько $\frac{2}{\pi} C_e$. Але, шукана різниця не може перевершити C_e за визначенням.

2. На великих часах при $p \gg 1$, коли $t \gg t_d$ відбувається зменшення цієї різниці до нуля. Під час насичення наша різниця, залишаючись порядку C_e , убуває, за грубою оцінкою від $\frac{2}{\pi} C_e$ до $\frac{1}{\pi} C_e$.

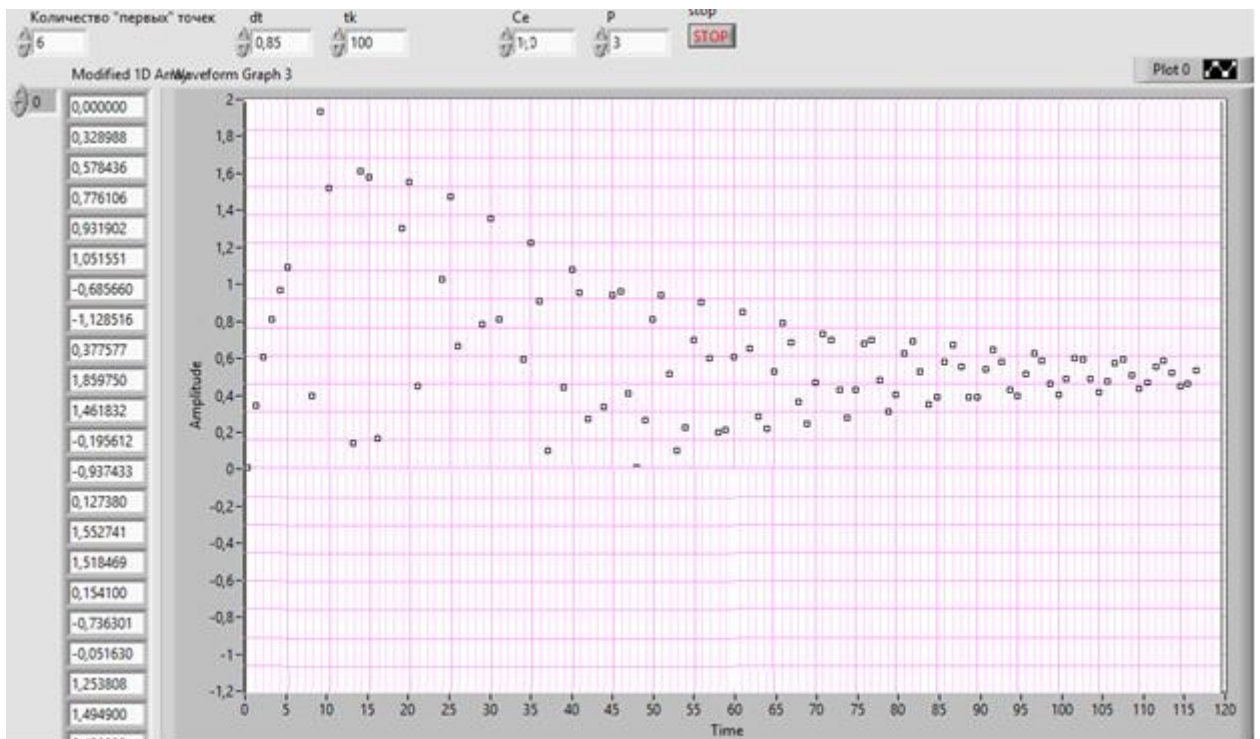

Рис.2. Результати розрахунку в програмі LabVIEW $C_s(t)$ при $p \gg 1$, та $t_s \gg t_d$, де $k=6$, $dt=0.85$, $dk=100$, $C_e=1$, $p=3$.

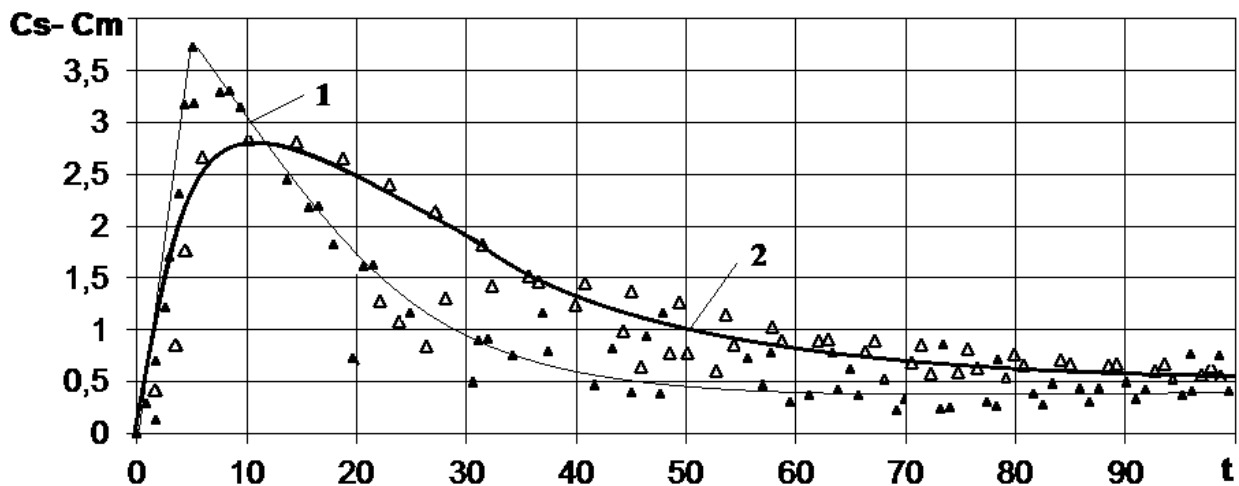

Рис.3. Схема графіку $C_s(t) - C_e(t)$ при $p \gg 1$, де $k=6$, $dt=0.85$, $dk=100$, $C_e=1$, $p=3$ для зразка: $\alpha\text{-PdH}_{0,0077}$ (крива 1) та зразка $\alpha\text{-PdH}_{0,0147}$ (крива 2).

Як бачимо отримані експериментальні криві рис.1 і розраховані в програмі LabVIEW (рис.3) дають непогану якісну характеристику про тимчасову залежності досягнення максимального вигину і розпрямлення

пластини при малих і великих часах насичення пластини. Ці дані можна використовувати для розрахунку проникності палладієвої мембрани і палладієвих покриттів при виготовленні мембран для очищення водню і приготування суцільного цільно-металевого газодифузійного водневого електрода для водень-повітряного паливного елемента [5-6]. Проникність (γ) кордону можна визначити з експериментальних даних порівнюючи теоретичну залежність і експериментальні дані [2]. За отриманими кривим можна визначити час досягнення максимуму і розрахувати швидкість проникнення через кордон палладієвої пластини.

Висновки. В результаті дослідження отримано систему рівнянь для знаходження просторово-часової залежності концентрації атомарного водню в палладії з відповідними початковими і граничними умовами. Проведено математичне моделювання в програмі LabVIEW системи рівнянь для знаходження середньої різниці $C_s(t) - C_m(t)$, що пропорційна експериментально спостерігаємій стрілі вигину мембрани в часі. Підтверджені, що теоретичні і експериментальні залежності при великих і малих часах описуються якісно однаково.

Література: 1. Гольцов В. А. Физико-химическая механика материалов. – 2009. – Т. 45, № 5, с. 55–61. 2. Гольцова М. В. Влияние температуры на формоизменение палладиевой пластины при её одностороннем насыщении водородом / М. В. Гольцова, Е. Н. Любименко // Физика металлов и металловедение. – 2012. – Т. 113, № 2. – С. 162–169. 3. Араманович И. Г. Уравнения математической физики: учеб. пособие для вузов / И. Г. Араманович, В. И. Левин. 2-е изд., – М. : Наука, 1969. 288 с. 4. Krajnikov A.V. Impurity segregation in thin films: effect of lateral interaction and site competition / A.V. Krajnikov, V.M. Yurchenko, E.P. Feldman, D.B. Williams // Surface Science 515 (2002) p.p. 36-44. 5. Диденко Л. П. Технические характеристики водород-фильтрующего модуля на основе палладиевой фольговой мембраны / Воронецкий М.С., Семенцова Л.А., Барелко В.В., Быков Л.А., Иванюк А.Г., Чепеленко В.Н., Бризицкий О.Ф. //Альтернативная энергетика и экология. – 2010. –№ 10. – С. 154–161.

УДК 656.223

ПРОБЛЕМИ ЗНИЖЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ВИТРАТ В УМОВАХ ЗНОСУ ПАСАЖИРСЬКОГО РУХОМОГО СКЛАДУ

Ломотько Д.В. д.т.н., проф., каф. транспортні системи та логістика,
УкрДУЗТ

Воскобойников Д.Г., магістрант, Сірадчук А.Д., магістрант, каф.
транспортні системи та логістика, УкрДУЗТ

Постановка проблеми. Питання експлуатації пасажирського рухомого складу на залізницях України пов'язано з високим рівнем зносу вагонів. Справжньою проблемою пасажирського комплексу є вкрай важкий стан матеріально-технічної бази перевезень. Зокрема, коефіцієнт зносу будівель і споруд у 2012 році становив 70%, а пасажирських вагонів - 85,5%. Вагонний парк пасажирського комплексу далекого прямування вже в найближчі роки не зможе забезпечити необхідний обсяг перевезень. При цьому рівень оновлення вагонного парку залишається дуже низьким: в 1 кварталі 2017 р.

ЗМІСТ

Yesmagambetov B.-B.S., M. Auezov, Jörg P., Nikonov O.J. Development of integrated mobile installations for the generation of electricity using solar energy	3
Кириченко І.Г., Клец Д.М. Забезпечення маневреності колісних машин із застосуванням нових принципів дії та елементів штучного інтелекту	5
Oleksandr Shefer Problem of creation noise immunity systems telematic by integrating moving objects and the environment properties	7
Ніконов О.Я. Концепція розроблення високоефективних інтегрованих інтелектуальних інформаційно-управляючих систем для багатоцільових гусеничних та колісних машин.	9
Волков В.П., Грицук І.В., Грицук Ю.В., Волков Ю.В. Реалізація інформаційного обміну між елементами its транспортного засобу і транспортної інфраструктури в процесах моніторингу параметрів технічного стану	11
Невлюдов И.Ш., Палагин В.А., Синотин А.М., Аллахверанов Р.Ю., Чалая Е.А. Мехатроника и микросистемная техника	14
Венцель Є.С., Щукін О.В. Оптимізація основних параметрів іонно-плазмового покриття поверхні ножів автогрейдера	19
Ломотько Д.В. Розвиток логістичних транспортних систем залізниць шляхом їх інтелектуалізації	21
Гнатов А.В., Аргун Щ.В., Ул'янець О.А. Енергозберігаючі технології на транспорті – новітня спеціальність для освітньо-кваліфікаційного рівня магістр	23
Балака Є. І., Резуненко М. Є. Методичні підходи до прогнозування обсягів залізничних пасажирських перевезень	28
Мигаль В.Д. Мехатронні та телематичні системи автомобіля	30
Волков В.П., Грицук І.В., Грицук Ю.В., Волков Ю.В. Формування предметної області інформаційної системи оцінювання параметрів технічного стану транспортного засобу в умовах експлуатації	33
Карпишен Б.С., Тимонин В.А. Использование технологии DSRC в системе коммуникации между автомобилями	35
Костікова М.В., Скрипіна І.В. Розробка моделі ефективно організації пасажирських автобусних перевезень	38
Дзюбенко О.А. Вибір інтерфейсу та протоколу зв'язку для інформаційно-телекомунікаційних систем транспортних засобів та інфраструктури	41

Лабенко Д.П. Використання середовища Excel для розв'язання задачі про призначення	44
Мізяк І.О., Тімонін В.О. Використання систем відеоспостереження для аналізу дорожньої обстановки	47
Мнушка О. В. Хмарні сервіси як інструмент викладача та науковця	50
Ломотько Д.В., Носко Н.А. Шляхи удосконалення роботи залізничних станцій з невеликим обсягом роботи шляхом залучення додаткових вантажів	52
Маций О. Б. Поліноміальне перетворення наближених алгоритмів в рішенні задач типу комівояжера	54
Прохорченко А.В., Ломотько М. Д. Розробка нових методів управління пропускною спроможністю залізничної інфраструктури в умовах реформування залізничного транспорту України	57
Мнушка О. В. Режим покрокового стеження антенної установки транспортного засобу спецпризначення	61
Примаченко Г. О. Стратегічне логістичне управління у сфері пасажирських залізничних перевезень	63
Рогозін І.В., Клец Д.М. Система інтелектуального керування робочими процесами автомобіля	65
Савчук Р. В., Тиричева О.А., Мнушка О.В. Інформаційно-комп'ютерні технології проектування автомобілів	66
Сильченко В.О., Сильченко М.М. Формувальний компонент методичної системи навчання студентів інформаційним технологіям на автомобільному транспорті	69
Пащенко Р.Э., Полярус А.В. Использование методов нелинейной динамики для анализа нагрузки дорожных машин	70
Волков В.П., Волков Ю.В., Бохан А.В., Резниченко В.А. Информационные системы и технологии в технической эксплуатации автомобилей	74
Ащепкова Н.С., Сафасв Ф.В., Петраш С.В. Розробка моделі робота-навантажувача	77
Тітов М.Ю., Мнушка О.В., Тиричева О.А. Імітаційне моделювання та технічний експеримент мехатронних систем	80
Тимонин В.А. Применение E-сетей при имитационном моделировании транспортных потоков	82
Тиричева О.А., Табулович В.П. Організація процесу самостійної роботи з комп'ютерних дисциплін студентів вищого технічного навчального закладу	86
Сильченко В.О., Верещака В.Д. Дослідження нейроконтролера навченого на фізичній моделі головного світла автомобіля	88

Тиричева О.А. Мультимедійні учбові відеокурси як форма організації активної самостійної роботи студентів	90
Синотин А.М., Палагин В.А., Цымбал А.М., Сотник С.В. Методы исследования эффективной теплопроводности нагретых зон многоплатных одноблочных радиоэлектронных аппаратов	92
Володарец Н.В. CALS-ориентированное обучение персонала в системе подготовки специалистов транспортной отрасли	94
Тиричева О.А. Розробник баз даних в домашніх умовах	96
Ломотько Д.В., Арсененко Д.В., Коханевич М.Г. Організація перевезення зернових вантажів в умовах реструктуризації галузі	97
Маций О. Б., Божко Д.О. Сучасні аспекти моделювання маршрутів перевезення	99
Рабінович Е.Х., Волков В.П., Іршенко В. А. Опір повітря у математичній моделі руху автомобіля	101
Ніконов О.Я., Сіндєєв М.В., Кулакова Л.Є., Чернишов В.О. Розроблення комплексованих навігаційних систем для інтелектуальних будівельних і дорожніх машин	103
Небилиця А. Ю. Мовний людино-машинний інтерфейс роботизованих машин	105
Ахмед Сундус Мохаммед, Акимов О. В., Костик Е. А. Изменение содержания железа и хрома в новом дисперсионно-твердеющем сплаве на основе железа	108
Ніконов О.Я., Шуляков В.М., Фастовець В.І. Розроблення інформаційно-керуючої системи для експериментального стенду дослідження адаптивної підвіски автомобіля	109
Шульдінер Ю.В., Гейнріхсон Н.Ю. Математичне моделювання швидкісного пасажирського руху України при взаємодії із країнами Європи	111
Идан Алаа Фадил И, Акимов О. В., Костик Е. А. Особенности формирования упроченного слоя при комбинированном азотировании стали	113
Литвин С.С. Впровадження обласної програми «ІТ – ХАРКІВЩИНА» на 2016–2020 роки. досвід та перспективи	114
Дубінін Є.О., Клец Д.М. Розробка програмного забезпечення для оцінювання стійкості положення колісних машин	117
Кашканов А.А. Деякі аспекти моделювання параметрів аналізу і реконструкції обставин ДТП	119
Слинченко І.В., Чернишов В.О., Черкашин Ю.О. Перспективи застосування нанотехнологій в автомобілебудуванні	122

Новічонок С.М., Усачова О.А., Куренко О.Б. Обґрунтування раціонального переліку засобів контролю технічного стану транспортних засобів аеродромно-технічного обслуговування літальних апаратів Збройних Сил України, які експлуатуються за технічним станом	123
Никонов О.Я., Клевцов В.И., Шевченко В.В., Ше Н.А. Социализация автомобиля: биоинтеллектуальная информационно-управляющая система на основе алгоритмов глубокого обучения	128
Сабадаш В.В., Варлахов В.А., Клец Д.М., Болдовский В.Н. Экспертное исследование динамики автомобиля при разгерметизации его колеса с помощью микропроцессорного комплекса	130
Senouci S.M., Mehar S., Nikonov O.J., Shulyakov V.M. Technologies d'information et de communications pour véhicules et systèmes de transport intelligents	133
Наглюк М.И. Прибор для измерения электропроводности охлаждающих жидкостей применяемых в транспортных машинах	135
Клец Д.М., Хабаров В.О., Перов В.О. Розробка мобільного додатка на базі ос android для діагностування транспортних засобів	138
Ковтунов Ю.О., Бредун А.А. Аналіз використання хмарних обчислень при транспортному плануванні	139
Маковецкий А.В., Клец Д.М., Трубилко С.С. Анализ основных угроз информационной безопасности автотранспортных средств	140
Алексієв О.П., Неронов С.М. Транспортний ситуаційний центр WEB-рішень клієнт серверної технології управління перевізним процесом	141
Любищенко О.М., Фельдман Е.П., Штепа О.А. Математичне моделювання поведінки мембрани з паладію в водневих паливних елементах при взаємодії з воднем	145
Ломотько Д.В., Воскобойников Д.Г., Сірадчук А.Д. Проблеми зниження експлуатаційних витрат в умовах зносу пасажирського рухомого складу	150
Алексієв О.П., Клец Д.М., Асаян В.Г. Розробка web-додатку для оцінювання тягово-швидкісних властивостей автомобіля	155
Мармут І.А. Моделювання процесу гальмування автомобіля на інерційному роликовому стенді	155
Клец Д.М., Алексієв О.П., Гармаш В.М. Підвищення ефективності експлуатації автомобілів з використанням нечіткої логіки	159
Шапошнікова О.П., Дроздик Є.В., Єршов В.Є., Орлов І.В., Тресницький В.О. Розробка системи автоматизованого пошуку оптимального маршруту пересування користувача громадським транспортом	160

Жицький Ю.О., Ярмілко А.В. Удосконалений метод оптимального завантаження контейнера	163
Шапошнікова О.П., Ковтунов Ю.О., Золочевський О.С. Розробка інтерфейсу для клієнтського мобільного додатку «МІЙ ТРАНСПОРТ»	165
Бондаренко Д.А., Головін М.О., Шапошнікова О.П. Розробка алгоритму знаходження лінії дорожньої розмітки	168
Іванюта М.О. Інтелектуальні транспортні системи автомобільного транспорту України	170
Сільченко В. Р., Жежера І. В., Уіссам Будіба, Фірсов С. М. Технічний зір як система орієнтації безпілотного літального апарата	173
Кривомлін А. В., Вірко О. С., Жежера І. В., Фірсов С. М. Оптична орієнтація безпілотного літального апарату	174
Шуляк М.Л. Нестабільність функціональних параметрів трактора в динамічному просторі	176
Пронін С.В, Стась П.О. Відеоаналіз транспортного потоку	178
Ковтунов Ю.А., Пронин С.В. Интеллектуальные мультиагентные системы в вопросах управления транспортными потоками в городской транспортной сети	178
Неронов С.М., Гусенкова К.В. Інформаційний розвиток системи утримання автомобільних доріг	181
Пронин С.В. Подход к созданию искусственного агента для задач обмена информацией между транспортными средствами	182
Подольяка О.А., Подольяка А.Н., Школина Н.А. Моделирование задач транспортного типа с учетом требования полноты загрузки	185
Подольяка А.Н. Моделирование классических задач линейного программирования с учетом валентных отношений	188
Наумов В.С., Холева О.Г. Специализированное программное обеспечение для моделирования процессов формирования стратегий экспедиторов	190
Алексієв О.П., Алексієв В.О., Хабаров В.О. Системна інженерія, віртуальні логістика, управління акс. деякі припущення, твердження та визначення	193
Алексієв О.П., Алексієв В.О. Дорожній портал web-рішень користувачів доріг	195
Алексієв О.П. Системна інженерія, віртуальні логістика, управління	196
Алексієв О.П., Бугайов А.А., Матійчик Д. В. Мехтієв К. С., Трохимець Д. І. Юзько Є.В. Хмарні обчислення в задачах віртуального управління автомобільним транспортом	197
Алексієв О.П., Алексієв В.О. Web-рішення та геопозицювання наземного транспорту	199

Алексієв О.П., Хабаров В.О. Ефективність впровадження клієнтської частини дорожнього порталу	200
Алексієв О.П., Алексієв В.О. Соціалізація системних інженерів в єдиному інформаційному просторі внутрішньої та зовнішньої автомобільної телематики	200
Алексієв О.П., Алексієв В.О., Хабаров В.О. Застосування дорожнього порталу web-рішень для огляду доріг	201

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «СИНЕРГЕТИКА,
МЕХАТРОНІКА, ТЕЛЕМАТИКА ДОРОЖНІХ МАШИН І СИСТЕМ У
НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТА НАУЦІ»**

Конференцію проведено згідно з планом проведення міжнародних, всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференцій і семінарів Харківського національного автомобільно-дорожнього університету у 2017 р. (посвідчення УкрІНТЕІ № 781 від 22 грудня 2016 р.)

Відповідальний за випуск д.т.н., проф. Клец Д.М.

Науковий редактор д.т.н., проф. Клец Д.М.

Технічний редактор Мнушка О.В.